

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 22/05-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. marca 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Eduarda Bárány a Lajosa Mészároša prerokoval prijatú sťažnosť Silvie Hôžďalovej, K., a Martina Hôžďalu, K., zastúpených advokátom JUDr. J. M., Advokátska kancelária, K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 1057/02 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 1057/02 p o r u š i l základné právo Silvie Hôžďalovej a Martina Hôžďalu, aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 1057/02 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietahov.

3. Silvii Hôžďalovej a Martinovi Hôžďalovi p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré

je Okresný súd Košice II p o v i n n ý im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Silvii Hôžďalovej a Martinovi Hôžďalovi p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 12 905 Sk (slovom dvanásťtisícdeväťstopäť slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta JUDr. J. M., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 3. februára 2005 č. k. I. ÚS 22/05-7 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Silvie Hôžďalovej, K. a Martina Hôžďala, K. (ďalej len „sťažovatelia“ alebo „sťažovateľka“ a „sťažovateľ“), ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 1057/02 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1 Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovatelia 2. augusta 2002 podali na okresnom súde žalobu proti A. M., K. (ďalej len „odporkyňa“), a J. M., K. (ďalej len „odporca“), o vyporiadanie členského podielu a o zaplatenie sumy 33 000 Sk s príslušenstvom, ktorá je evidovaná pod sp. zn. 17 C 1057/02. Sťažovatelia tvrdia, že do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu okresný súd vo veci nerozhodol ani nevytýčil pojednávanie. Sťažovatelia podaniami z 26. júna 2003, 16. augusta 2003 a 3. novembra 2003 opakovane žiadali súd o vytýčenie pojednávania, pričom svoje žiadosti odôvodnili okrem iného aj vážnymi zdravotnými problémami sťažovateľky a nepriaznivým dopadom nevyriešeného súdneho sporu na jej zdravotný stav. Dňa 19. februára 2004 podali sťažovatelia sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. V odpovedi z 1. marca 2004 bolo

uvedené, že súdny poplatok nebol zaplatený v správnej výške, preto 23. februára 2004 dala konajúca sudkyňa pokyn na jeho dorúbenie. Až na základe žiadosti z 30. marca 2004 súd sťažovateľom oznámil, v akej výške je potrebné súdny poplatok doplatiť.

Na základe uvedených podstatných skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vydal nasledovný nález:

„1. Základné právo sťažovateľov Silvie Hôžd'alovej a Martina Hôžd'alu na prerokovanie a rozhodnutie vo veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II. sp. zn 17 C 1057/02 bolo porušené.

2. Prikazuje sa, aby Okresný súd Košice II. vo veci sp. zn. 17 C 1057/02 konal.

3. Súd priznáva sťažovateľom podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky finančné zadostučinenie vo výške 25 000,- Sk.

4. Súd priznáva odmenu a náhradu hotových výdavkov právnenému zástupcovi sťažovateľov JUDr. J. M., advokátovi, Advokátska kancelária, v K. v zmysle ust. § 13 ods. 8 vyhl. 163/2002 Z. z. vo výške 9 340,- Sk [2 x právny úkon á 4 534,- Sk, 2 x paušál á 136,- Sk (prevzatie a písomné podanie vo veci)].“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. V. K., listom z 2. marca 2005 sp. zn. Spr. 194/05 a právny zástupca sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 14. marca 2005.

2. 1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol nasledovné relevantné skutočnosti:

„(...) Je pravdou, že žaloba o vypořádanie členského podielu a zaplataenie 33.000,- Sk bola sťažovateľmi podaná na tunajšom súde dňa 2. 8. 2002, avšak žalobcovia si s podaním návrhu nespĺnili svoju poplatkovú povinnosť, hoci podľa zákona o súdnych poplatkoch táto vzniká podaním návrhu. Súdny poplatok bol čiastočne zaplatený až na základe výzvy súdu dňa 11. 2. 2003. Keďže konajúcou sudkyňou bolo zistené, že predmetom sporu sú až tri žalované nároky, ale súdny poplatok bol zaplatený len čiastočne, za jeden zo žalovaných nárokov, dňa 23. 2. 2004 dala pokyn pre dovyrubenie súdneho poplatku tak, aby

bol uhradený v správnej výške. Tento bol zaplatený dňa 21. 4. 2004. Ešte pred jeho zaplatením boli žalovaní vyzývaní na vyjadrenie sa k návrhu a ich vyjadrenie bolo tiež súdom urgované.

Dňa 24. 4. 2004 dala konajúca sudkyňa pokyn pre zaslanie výzvy žalobcom cestou ich právneho zástupcu na predloženie znaleckého posudku ako listinného dôkazu nevyhnutného pre rozhodnutie veci. Dňa 18. 8. 2004 právny zástupca žalobcov oznámil, že žalovaní nechcú znalcovi dobrovoľne sprístupniť byt a z toho dôvodu navrhuje, aby súd nariadil znalecké dokazovanie.

Dňa 1. 3. 2005 bola zasielaná výzva Stavebnému bytovému družstvu Košice II.

Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti som toho názoru, že na dĺžku predmetného konania má vplyv predovšetkým správanie samotných sťažovateľov, ktorí súdny poplatok za podaný návrh zaplatili v správnej výške až 20 mesiacov po jeho podaní. Už pri podaní návrhu pritom boli zastúpení právnym zástupcom, ktorému je nepochybne známe ustanovenie zákona o vzniku poplatkovej povinnosti, ale i výške súdnych poplatkov. Obdobie uvedených dvadsiatich mesiacov preto nemožno považovať za prietah spôsobený súdom.

Po zaplatení súdneho poplatku právny zástupca sťažovateľov nesplnil pokyn zákonnej sudkyne a nepredložil žiadaný znalecký posudok. Na výzvu súdu len oznámil, že vyhotoveniu znaleckého posudku bráni správanie sa žalovaných. Toto svoje tvrdenie však žiadnym spôsobom nepreukázal, teda ani nie je zrejmé, či na vyhotovenie takéhoto znaleckého posudku nepostačujú údaje príslušného prenajímateľa, resp. správcu bytu bez potreby vykonať ohliadku bytu; nepredložil stanovisko osloveného súdneho znalca k danej veci. Bez predloženia preukázateľných dôkazov o nemožnosti zabezpečiť súdom žiadaný dôkaz, odporučil súdu, aby žiadaný dôkaz zabezpečil sám.

Mnou uvádzané argumenty prosím zvážiť pri rozhodovaní ústavného súdu, nakoľko sa na dĺžke predmetného konania podieľali významnou mierou. Tvrdenie sťažovateľov o pretrvávaní prietahov spôsobených súdom od podania žaloby považujem vzhľadom na ich správanie v danom konaní, v ktorom sú zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, za absurdné.

Zároveň Vám oznamujem, že netrvám na tom, aby ústavný súd konal o veci samej na ústnom pojednávaní a súhlasím s upustením od neho. (...)“

2. 2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol, že:

«Navrhujeme Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby námietky odporcu zo dňa 2. 3. 2005 vo vyššie označenej právnej veci pominuli ako neopodstatnené. Argumenty Okresného súdu Košice II. pokladáme za účelové a nepodložené. Súd sa vyhovára na dôvody, ktoré sú právne irelevantné.

(...) Základnou povinnosťou súdu aj sudcu je (...) zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorej akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

V zmysle ust. § 10 zák. č. 71/92 Zb. ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania, odvolania alebo dovolania, súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú mu určí, ak poplatok nebol zaplatený ani v lehote určenej súdom, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník poučený. Túto povinnosť – vyzvať poplatníka na zaplatenie súdneho poplatku si súd splnil až výzvou zo dňa 24. 1. 2003 aj to vypočítal poplatok v nesprávnej výške. To nemožno pričítať na ťarchu sťažovateľov, že ani súd nevedel správne vypočítať súdny poplatok. Súd dovýrubil súdny poplatok sťažovateľom až výzvou zo dňa 16. 4. 2004 po viacerých urgenciách sťažovateľov na vytýčenie súdneho pojednávania.

Pokiaľ ide o druhú námietku súdu týkajúcu sa znaleckého posudku, nebolo v možnostiach sťažovateľov zabezpečiť predloženie znaleckého posudku, keďže žalovaní nesprístupnili predmetný byt znalcovi Ing. Jánovi Bačovi, u ktorého si sťažovatelia objednali vyhotovenie znaleckého posudku. Z toho dôvodu požiadali súd podaním zo dňa 17. 8. 2004 o zabezpečenie znaleckého posudku zo strany súdu, keďže žalovaní sú povinní uposlúchnuť výzvu súdu a jedine súd disponuje donucovacími prostriedkami v tejto veci. Túto skutočnosť, rovnako aj to, že nebolo možné vyhotoviť znalecký posudok len na základe

údajov Stavebného bytového družstva Košice II., preukazujeme vyjadrením súdneho znalca Ing. Jána Baču zo dňa 12. 8. 2004, ktoré v prílohe predkladáme.

Súdca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Podľa ust. § 122 ods. 1 OSP súd vykonáva dokazovanie. Podľa ust. § 127 ods. 1 OSP ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, súd ustanoví po vypočutí účastníkov znalca. Podľa ust. § 127 ods. 3 OSP účastníkovi prípadne niekomu inému môže predseda senátu uložiť, aby sa ustanovil k znalcovi, predložil mu potrebné predmety..., aby niečo vykonal alebo znášal, ak je to na podanie znaleckého posudku potrebné. Tieto oprávnenia súdu nemožno prenášať ani na právneho zástupcu.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zákon ukladá súdu zabezpečiť znalecký posudok, a nie právnenému zástupcovi sťažovateľov. Zákon ukladá súdu, aby vypočul účastníkov ešte predtým, ako ustanoví znalca. Okresný súd Košice II. si nesplnil zákonom stanovenú povinnosť vypočuť účastníkov konania pred nariadením znaleckého dokazovania. Dôkaz zabezpečený nedodržaním zákonných ust. § 122 ods. 1, § 123, § 127 ods. 1 OSP bol by spochybnený už pri jeho obstaraní, čo sa aj u sťažovateľov stalo tým, že byt nebol sprístupnený, lebo nebola súdom vypočutá sporová strana k návrhu na dokazovanie a nebolo jej doručené oznámenie súdu, že súdom nariadené dokazovanie má strpieť.

Povinnosťou súdu bolo pripraviť aspoň 1. pojednávanie, keď by každá zo sporových strán k navrhovaným dôkazom sa mohla vyjadriť. Lenže súd nevytýčil žiadne pojednávanie za 37 mesiacov. V tejto súvislosti poukazujeme na judikatúru Ústavného súdu SR III. ÚS 120/03 podľa ktorej „závažnosť nečinnosti súdu sa zvyšuje, keď po nej nasledujú jednoduché úkony“.

Súd vo veci, napriek vyjadreniu podpredsedu okresného súdu, nekoná.

Z týchto dôvodov navrhujeme Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby sťažnosti Silvie Hôžd'alovej a Martina Hôžd'alu vyhovel.

Vo vyššie označenej veci si uplatňujem odmenu za 3 právne úkony, 3 x paušál v zmysle ust. § 11 ods. 2 vyhl. 655/04 Z. z., ktorú žiadam poukázať na účet vedený v Slovenskej sporiteľni, a. s., pobočka K.

Vo vyššie označenej veci oznamujem, že súhlasím v zmysle ust. § 30 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 1057/02:

Dňa 2. augusta 2002 podali sťažovatelia na okresnom súde žalobný návrh o vyporiadanie členského podielu a o zaplatenie 33 000 Sk s prísl. proti odporčkyni a odporcovi.

Dňa 24. januára 2003 súd vyzval sťažovateľov, aby zaplatili súdny poplatok.

Dňa 11. februára 2003 sťažovatelia na základe uvedenej výzvy zaplatili súdny poplatok.

Dňa 13. februára 2003 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby zaslala návrh odporcom na vyjadrenie.

Dňa 19. júna 2003 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby urgovala odporcov na doručenie vyjadrenia k návrhu.

Dňa 23. februára 2004 sudca dal úpravou kancelárii pokyn, aby vyzvala sťažovateľov na doplatenie súdneho poplatku.

Dňa 1. apríla 2004 sťažovatelia doručili súdu žiadosť, v ktorej žiadali, aby im súd oznámil, v akej výške je potrebné súdny poplatok doplatiť.

Dňa 16. apríla 2004 súd vyzval sťažovateľov na doplatenie upresnenej výšky súdneho poplatku.

Dňa 21. apríla 2004 sťažovatelia doplatili súdny poplatok.

Dňa 24. júna 2004 súd vydal výzvu, aby sťažovatelia oznámili súdu súhlas podľa § 115a Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 15. júla 2004 sudca vyzval sťažovateľov, aby predložili súdu znalecký posudok na určenie všeobecnej hodnoty členského podielu.

Dňa 18. augusta 2004 sťažovatelia doručili súdu návrh na nariadenie znaleckého dokazovania súdom, pretože odporcovia nechcú sprístupniť byt znalcom.

Dňa 25. februára 2005 sudca dal úpravou kancelárii pokyn, aby požiadala Stavebné bytové družstvo o oznámenie tržnej hodnoty bytu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci,

správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 1057/02 dochádza k porušovaniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti alebo právnej zložitosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietal zložitost' napadnutej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci treba poukázať na to, že základom obrany okresného súdu proti námietkam sťažovateľov o porušení označeného základného práva bolo tvrdenie, že *„na dĺžku predmetného konania má vplyv predovšetkým správanie samotných sťažovateľov, ktorí súdny poplatok za podaný návrh zaplatili v správnej výške až 20 mesiacov po jeho podaní“*.

Je skutočnosťou, tak ako to ústavný súd zistil zo spisu okresného súdu, že sťažovatelia súdny poplatok v správnej výške zaplatili až 21. apríla 2004. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovatelia si neplnili riadne a včas svoju poplatkovú povinnosť, čo je okolnosť, na ktorú ústavný súd musí prihliadať pri posudzovaní tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože takáto okolnosť v zásade bráni súdu konať a rozhodnúť vo veci samej, a tým aj splniť účel tohto základného práva, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (I. ÚS 55/02, II. ÚS 10/01). *A fortiori* musel ústavný súd na túto okolnosť prihliadnúť v danej veci vzhľadom na to, že sťažovatelia ako navrhovatelia v konaní pred okresným súdom boli kvalifikovane právne zastúpení.

Na druhej strane ústavný súd už vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky vzťahu nedostatkov žaloby (návrhu na začatie konania) a základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy zdôraznil, že s týmto základným právom je málo zlučiteľný taký postup štátneho orgánu (súdu), ktorého výsledkom je, že až po niekoľkých rokoch od začatia konania (v danom prípade 16. apríla 2004) súd pristupuje ku kvalifikovanej výzve žalobcu (navrhovateľa), aby odstránil nedostatky svojho návrhu v občianskom súdnom konaní, teda k výzve, ktorá svojou povahou patrí k úkonom vykonávaným spravidla na začiatku občianskeho súdneho konania (mutatis mutandis I. ÚS 21/00, I. ÚS 33/01). Táto okolnosť (nedostatky návrhu) teda sama osebe nemôže ospravedlniť nečinnosť okresného súdu ani urobiť sťažovateľov zodpovednými za vzniknutý prietáh (pozri napr. I. ÚS 47/96). Preto na posúdenie otázky, či a v akej miere sa táto okolnosť prejavila v danej veci na dĺžke konania, bolo ešte potrebné preskúmať postup okresného súdu pri odstraňovaní uvedeného nedostatku návrhu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd v danej veci v období od 19. júna 2003 do 16. apríla 2004 (takmer desať mesiacov) nevykazoval znaky plynulého a efektívneho konania, pretože v tomto období odstraňoval iba dôsledky svojho pochybenia, keď pôvodne (24. januára 2003) vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku v nesprávnej výške, pričom sťažovatelia tejto nepresnej výzve vyhovelí už 11. februára 2003 a okrem toho okresný súd bol aj bezdôvodne nečinný, a to konkrétne od 18. augusta 2004 do 25. februára 2005 (šesť mesiacov). Okresný súd teda najmenej počas šesťnástich mesiacov nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako žalobcovia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzajú, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K týmto uvedeným zbytočným prietáhom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému

súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 25 000 Sk, ktoré okrem iného odôvodnili aj „*nepriaznivým dopadom nevyriešeného súdneho sporu na*“ zdravotný stav sťažovateľky.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov považuje za primerané vo výške každému po 10 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 12 905 Sk z dôvodu trov ich právneho zastúpenia.

Náhrada sa priznala za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti zo 14. januára 2005 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 14. marca 2005). Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2005, patrí odmena pre jedného sťažovateľa v sume 2 501 Sk. Základná sadzba tarifnej odmeny bola však znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu

2 000,80 Sk. Spolu s režijným paušálom k tomuto úkonu (150 Sk v roku 2005) tvorí táto náhrada trov za jeden úkon vykonaný v roku 2005 sumu 2 150,80 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. V prípade dvoch sťažovateľov tvorí táto náhrada trov právneho zastúpenia celkove zaokrúhlene sumu 12 905 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2005